

BESLUT

2018-09-03

Dnr: 17/03763

SAKEN

Rapport, SVT1, 2017-11-21, kl. 19.30, och *Aktuellt*, SVT2, 2017-11-21, inslag om programledare som anklagats för sexuella trakasserier; fråga om saklighet och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslagen fälls. De strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

FÖRELÄGGANDE

SVT ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGEN

De båda inslagen handlade om att en känd programledare i Sveriges Radio (SR), NN, anklagats för sexuella trakasserier. I båda inslagen visades en bild på NN. I *Rapport* sa nyhetsuppläsaren följande.

Radioprofilen och programledaren [NN] lämnar [SR] efter anklagelser om sexuella trakasserier. Medarbetare har vittnat om att de har blivit kränkta av radioprofilen och att hon kommit med ovälkomna sexuella närmanden. Beteendet, med maktmissbruk och grova sex-sms, ska ha pågått under en lång tid. *SVT Nyheter* söker [NN] och [SR:s] ledning för en kommentar.

I *Aktuellt* sa nyhetsuppläsaren följande.

Radioprofilen och programledaren [NN] lämnar [SR] efter anklagelser om sexuella trakasserier. Medarbetare har vittnat om att de har blivit kränkta av radioprofilen och att hon kommit med ovälkomna sexuella närmanden. I ett meddelande på [SR:s] intranät önskar företaget [NN] "lycka till", det skriver SR *Ekot*. [Kanalchefen för SR Stockholm] säger att det är [NN] själv som väljer att lämna företaget. *SVT Nyheter* söker [NN] för en kommentar.

ANMÄLAN

Inslagen har anmälts av NN som i huvudsak anser följande.

Orsaken till att hon slutade på SR var en annan än att det kommit fram anklagelser om sexuella trakasserier. I inslagen konstaterades det dock som ett faktum, vilket var fel. Inslagen har orsakat stor personlig skada för NN och hennes närstående. NN:s trovärdighet och heder som byggts upp under en mångårig karriär som journalist i allmänhetens tjänst har raserats. NN har förlorat uppdrag och fråntagits möjligheten att i framtiden arbeta inte bara som journalist, utan även i andra funktioner.

Uppgifterna om sexuella trakasserier har aldrig bekräftats av vare sig NN eller SR, utan har sitt ursprung i obekräftade och kränkande rykten från anonyma källor. Det var oansvarigt av ett public service-företag som Sveriges Television (SVT) att använda sig av anonyma källor för den här typen av publicering som skadat NN:s rykte och pekats ut henne som en klandervärd person.

NN är journalist och programledare – inte samhällsbärare, som till exempel en folkvald politiker, av vilken allmänheten har rätt att utkräva ett ansvar. NN:s ställning motiverar inte ett utpekande med namn och bild. Frågor om förekomsten av sexuella trakasserier eller maktmissbruk på ett stort medieföretag har självklart ett allmänintresse. Men bara för att ett ämne är viktigt innebär det inte att vad som helst kan publiceras om enskilda människor som på ett eller annat sätt förknippas med sådana händelser. Allmänintresset i ett sådant fall är främst kopplat till ledningens agerande, eller underlåtenhet att agera, och på brister i arbetsmiljö eftersom det är där ansvaret i första hand vilar.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen överensstämmer med kravet på saklighet och bestämmelsen om respekt för privatlivet och anför i huvudsak följande.

Ett av huvuduppgifterna för SVT är att granska makthavare inom olika delar av samhället. Namn på berörda personer publiceras om det är befogat utifrån ett tydligt allmänt intresse. När det gäller granskning av kultur- och medievärlden skulle makthavarna i ett medieföretag formellt vara dess högsta chefer. Inom kultur- och medieföretag finns också exempel på att det kan utvecklas en stark stjärnkultur där enskilda profiler har kunnat få en stark informell makt. NN:s position som en av Sveriges mest uppburna programledare var av stor betydelse för SVT:s publicering.

I början av granskningen rapporterades om anklagelserna utan att NN nämndes vid namn. Den 6 november 2017 rapporterade SVT:s nyhetsprogram att en profil på SR utreddes efter att flera personer larmat om sexuella trakasserier och

arbetsmiljöproblem. Den 9 november berättades att utredningen kring den kvinnliga profil som anklagats var klar och att SR inte givit något tydligt besked om hennes framtid.

I researcharbetet gjorde SVT:s redaktion ett stort antal intervjuer med flera av varandra oberoende källor. I intervjuerna framkom att det fanns en utbredd kritik bland de anställda på den redaktion NN arbetade på över att SR:s ledning inte tagit problemen på tillräckligt stort allvar.

SR bekräftade för SVT att de en månad tidigare inlett en utredning. Den 9 november kommenterade SR:s vd internutredningen och sa bland annat att den ”visar beteenden och ageranden som vi i företagsledningen tycker är oacceptabla” och att ledningen vidtagit ett antal åtgärder.

Ytterligare kritik från medarbetarna mot SR:s ledning gällde ett internt möte den 10 november. Då gavs beskedet att NN lämnade det program hon ledde, men personalen uppmanades samtidigt att inte berätta om detta utåt. Flera källor var djupt kritiska mot att ledningen på detta sätt, enligt dem, tvingade personer på redaktionen att ljuga.

När SR gick ut offentligt med att NN slutade men inte berättade något om bakgrunden, hade redaktionen omfattande diskussioner om huruvida man skulle fortsätta att rapportera om ärendet i två olika delar. En del om att NN slutade med SR:s och NN:s egen förklaring. En annan del, utan namn, om radioprofilen som utretts för trakasserier och nu avslutade sin anställning. Samtidigt gick SR inte ut med någon officiell information kring arbetsmiljöproblemen, hur de åtgärdats eller hur de agerat efter att ärendet utretts.

Slutligen bedömde redaktionen att det hade blivit vilseledande att utelämna vem radioprofilen var och hur bakgrunden och händelseförloppet sett ut. I inslagen sades det dock enbart att det handlade om anklagelser och inte om fastslagna fakta. Om ett intrång i NN:s privatliv har skett bedömde redaktionen att det uppvägdes av ett oavvisligt allmänintresse på grund av hennes position och inflytande och de strukturer som blottades i granskningen.

ANMÄLARENS KOMMENTAR

NN är inte dömd för något brott, är inte anmäld för något brott och är inte misstänkt för någonting brottsligt. I inslagen fanns ingen fakta i form av vittnesmål eller dokument som pekade på att NN skulle ha varit föremål för den internutredning som SVT nu hänvisar till. Inte heller att NN skulle ha utsatt sina kollegor för sexuella trakasserier eller kränkningar, vilket mer eller mindre slogs fast i inslagen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (15 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen är avsedd att ge skydd för den personliga integriteten.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I inslagen sades att NN lämnade SR efter anklagelser om sexuella trakasserier. Det framgick således att det rörde sig om anklagelser. Nämnden kan inte ta ställning till sakligheten i dessa eller till anledningen till att NN lämnade SR.

Förekomsten av NN:s namn och bild tillsammans med uppgiften om anklagelserna mot henne utgjorde dock ett intrång i hennes personliga integritet. Det förhållandet att NN är välkänd som programledare innebär inte att intrånget var motiverat av ett oavvisligt allmänt intresse. Inslagen strider därför mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping och Bo-Erik Gyberg efter föredragning av Rasmus Johansson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Rasmus Johansson